

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและคุณภาพงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากการทบทวนวรรณกรรม บทความ ตำรา และเอกสารประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามหลักสถิติทางการวิจัย หลังจากนั้นก็เป็นสรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ ได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.51 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.49 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 36-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมามีอายุระหว่าง 21-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.00 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 68.00 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 28.00 และมีสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ มีคุณวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมามีคุณวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 46.00 ระดับปริญญาเอก ส่วนมากทำงานในสายวิชาชีพบัญชีมาแล้ว 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาทำงานมาแล้วมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร คิดเป็นร้อยละ 23.00 รองลงมา กลุ่มเทคโนโลยีและการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 22.00 กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 15.00 กลุ่มทรัพยากร คิดเป็นร้อยละ 13.00 ซึ่งมีจำนวนพนักงานในองค์กรส่วนมากมีพนักงานน้อยกว่า 500 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71 รองลงมา จำนวนพนักงานในองค์กร 500-1,000 คน คิดเป็นร้อยละ 22.04 และ จำนวนพนักงานในองค์กร 1,000-1,500 คน คิดเป็นร้อยละ 12.24 ตามลำดับ มีทุนจดทะเบียนของบริษัทส่วนมากน้อยกว่า 1,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมาทุนจดทะเบียนของบริษัท 3,001-4,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.94 ทุนจดทะเบียนของบริษัท 1,001-2,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.53 ทุนจดทะเบียนของบริษัท 2,001-3,000

ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.69 ซึ่งได้ดำเนินธุรกิจมาแล้ว ตั้งแต่ 10-20 ปี จำนวน 122 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 49.80 รองลงมาตั้งแต่ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.82 น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 40 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 16.33 และ มากกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.06 ตามลำดับ มีรายได้ตั้งแต่ 2,001-3,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.69 รองลงมา คือ ตั้งแต่ 1,001-3,000 ล้านบาท จำนวน 60 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 24.49 ตั้งแต่ 3,001-4,000 ล้านบาท จำนวน 55 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 22.45 น้อยกว่า 1,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

1. การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำแนกตามหลักจรรยาบรรณด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ภาพรวมของระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำแนกตามหลักจรรยาบรรณด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมที่ได้เท่ากับ 3.99 และการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านนี้ สามารถสรุปได้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้

1. ท่านกระทำและดำเนินงานที่รับผิดชอบต่างๆ โดยมุ่งเน้นจรรยาบรรณและการกระทำที่ถูกต้องและเหมาะสม
2. ท่านวินิจฉัยในการเลือกกระทำและดำเนินงานที่รับผิดชอบต่างๆ โดยมุ่งเน้นจรรยาบรรณและการกระทำที่ถูกต้องและเหมาะสม
3. ท่านประกอบวิชาชีพอย่างซื่อสัตย์และเชื่อถือได้
4. ท่านมีการปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา โดยจากปราศจากความลำเอียง และมีอิสระในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
5. ท่านให้ความสำคัญกับคุณค่าของจรรยาบรรณเป็นสิ่งแรกมากกว่าคุณค่าอื่นๆ เสมอ
6. ท่านมีการปฏิบัติงานที่มีการคำนึงถึงความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และการทำงานโดยปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน

2. การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำแนกตามหลักจรรยาบรรณด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมที่ได้เท่ากับ 4.09 และการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีใน

ด้านนี้ สามารถสรุปได้ว่าผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. ท่านใช้ความรู้ความสามารถในการดำเนินงานอย่างดีที่สุด เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีและมีคุณภาพ
2. ท่านมีความรับผิดชอบและปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพต่อหน่วยงานในสังกัด บริษัท และสังคม
3. ท่านให้ความสำคัญในการทำงานว่าจะต้องมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และมีเกียรติในการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ของงานทางวิชาชีพบัญชีเป็นที่น่าภาคภูมิใจ
4. ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบและจัดเตรียมเอกสารให้มีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับหลักวิชาชีพบัญชี
5. ท่านประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจจากการปฏิบัติงานในอดีตมาใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบทางเลือกในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ
6. เพิ่มพูนความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานของท่านให้เป็นปัจจุบันอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
7. ท่านใช้ความถูกต้องและความครบถ้วนของเอกสารที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบัญชี
8. ท่านปฏิบัติงานทางด้านการบัญชีได้ตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วน
9. แบ่งปันความรู้ด้านที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีให้กับผู้เกี่ยวข้องในสายงานของท่านอย่างสม่ำเสมอ เช่น ความรู้มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่ เป็นต้น
10. หมั่นหาความรู้ทางด้านหลักการของมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี

3. การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำแนกตามหลักจรรยาบรรณด้านการรักษาความลับอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมที่ได้เท่ากับ 4.10 และการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านนี้ สามารถสรุปได้ว่าผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. ท่านรักษาความลับของข้อมูลภายในสำนักงานหรือองค์กรของผู้ว่าจ้างให้เป็นความลับ

2. ท่านรักษาความลับโดยระวังไม่ให้พลั้งเผลอ
3. ท่านรักษาความลับของข้อมูลภายในสำนักงาน หรือองค์กรของผู้ว่าจ้างให้เป็นความลับ
4. ดำเนินการให้มั่นใจว่า ผู้ช่วยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล รวมทั้งบุคคลที่ตนได้ขอคำแนะนำและความช่วยเหลือทางวิชาชีพได้มีการปฏิบัติตามหลักการรักษาความลับ
5. เปิดเผยสิ่งที่กฎหมายอนุญาต และได้รับการอนุมัติจากผู้ว่าจ้าง หน่วยงานในสังกัด เท่านั้น

4. การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำแนกตามหลักจรรยาบรรณด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมที่ได้เท่ากับ 4.04 และการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านนี้ สามารถสรุปได้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมากเรียงลำดับได้ดังนี้

1. มีการจัดทำข้อมูลและเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินอย่างครบถ้วน
2. ทบทวนการปฏิบัติงานและปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดอย่างสม่ำเสมอ
3. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. ไม่ละทิ้งการปฏิบัติงานที่รับมอบหมาย
5. มีส่วนร่วมในการจัดเก็บเอกสาร หลักฐานให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5. การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำแนกตามหลักจรรยาบรรณด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมที่ได้เท่ากับ 4.09 และการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านนี้ สามารถสรุปได้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมากเรียงลำดับได้ดังนี้

1. ท่านตระหนักถึงความต้องการ ความสนใจ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปฏิบัติงานของท่านเสมอ
2. ใช้เวลา และทรัพยากรสิ้นขององค์กรที่ท่านสังกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลที่สามทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. ไม่กระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินการขององค์กรที่ตนสังกัด

4. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อุทิศตน พุ่มเท คุณแลทรัพย์สินของหน่วยงานที่สังกัด บริษัท หรือผู้ว่าจ้าง

5. ไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่วิชาชีพ หน่วยงานที่สังกัด บริษัท หรือผู้ว่าจ้าง

6. ท่านมุ่งเน้นความรับผิดชอบในวิชาชีพว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการประกอบวิชาชีพ

7. ท่านยึดมั่นการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

6. การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำแนกตามหลักจรรยาบรรณด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมที่ได้เท่ากับ 3.98 และการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านนี้ สามารถสรุปได้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ไม่แย่งงานวิชาชีพจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น

2. ไม่ปฏิบัติงานเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ทำ บัญชีอื่น

3. ประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควรสำนึกในหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

4. ไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำ หรือจัดหางานมาให้ท่านทำ

5. ไม่รับจ้างลงลายมือชื่อ หรือยอมให้ใช้ชื่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชี

6. ไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเองเกินความเป็นจริง หรือเปรียบเทียบตนหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น หรือองค์กรที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่นสังกัดอยู่

7. ไม่ให้และไม่เรียกรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ ที่จะส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในองค์กรดำเนินการไปโดยไม่เหมาะสม เพื่อให้ตนเองได้รับผลประโยชน์เกินกว่าที่ควรจะเป็น

7. ภาพรวมของระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณในแต่ละด้าน สามารถสรุปผลโดยรวมได้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้

1. ด้านการรักษาความลับ
2. ด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
3. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้
4. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ
5. ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
6. ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

นอกจากนั้นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเห็นว่าระดับคุณภาพของงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์การทำงานในสายวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่มีทุนจดทะเบียนแตกต่างกันปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 5 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินธุรกิจแตกต่างกันปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่มีรายได้แตกต่างกันปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 7 การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยอมรับสมมติฐาน

5.2 อภิปรายผล

ผลของการทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีอายุต่างกันจะปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าอายุของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนันทรัตน์ ทองดีวิเศษ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 3) ครูที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรอมร แยมเจริญ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ จรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี: กรณีศึกษา นักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่านักบัญชีที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อุดสาหกรรมหลักขององค์กรและระดับเงินเดือนต่างกัน มีความ

คิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี นักบัญชีที่มีอายุและระดับเงินเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน นักบัญชีที่มีอายุ อุตสาหกรรมหลักขององค์กร ประสบการณ์การทำงาน ระดับเงินเดือน และจำนวนพนักงานบัญชีในแผนกบัญชีต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกันและจากการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า จริยธรรมด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ในด้านการเสียสละและแบ่งปัน ด้านการประพฤติตนตามกฎหมายระเบียบและหน้าที่อันพึงกระทำและด้านความคิดเห็นและการใช้ดุลยพินิจ มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ในด้านความเป็นอิสระ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียิ่งมีระดับการศึกษาสูงจะให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมากขึ้น

ประสบการณ์ทำงานในสายวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของผกาทิพย์ ทรัพย์วิริยะกุล (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครูกลุ่มโรงเรียน สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครูกลุ่มโรงเรียน สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มี เพศต่างกันมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน 3) ครูกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเบญจสิริ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ภาพรวมและราย ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ส่วนในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน 4) ครูกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตเบญจสิริ ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ต่างกันมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงนำด้านที่พบความแตกต่างกันไปทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe (Scheffe Post hoc Comparison) โดยด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มี ระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10-20 ปี ส่วนด้านจรรยาบรรณต่อผู้ ร่วมประกอบวิชาชีพและภาพรวมมาทดสอบหารายคู่เชฟเฟ้ แต่ไม่พบความแตกต่างกัน เนื่องจากมีค่าเฉลี่ย ใกล้เคียงกัน

ทุนจดทะเบียน และรายได้ของบริษัทส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดารารัตน์ สุขแก้ว (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงาน ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนครปฐม* ผลการศึกษาพบว่า นักบัญชีธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณ วิชาชีพโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ และการรักษาความลับ และความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ให้ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านต้นทุนและต้นทุนเวลา นักบัญชีธุรกิจ SMEs ที่มีเพศ รูปแบบธุรกิจ ประเภทธุรกิจ ทุนจดทะเบียน จำนวนพนักงาน ระยะเวลาการดำเนินงาน รายได้หรือยอดขายที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ และความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคล หรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้ แตกต่างกัน และนักบัญชีธุรกิจ SMEs ที่มีทุนจดทะเบียน รูปแบบ ธุรกิจ จำนวนพนักงาน และระยะเวลาการดำเนินงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการปฏิบัติงาน ต้นทุน และด้านเวลาแตกต่างกัน จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงาน ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ และความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคล หรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงาน ดังนั้นผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญในเรื่องการมีจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชี เพื่อนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานอยู่ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักหลักจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ศรีมะเรือง (2550) พบว่า “ผู้ประกอบการธุรกิจ ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมี คุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ ด้านความรู้ของผู้ทำบัญชี ด้านความสามารถผู้ทำบัญชี และด้านความชำนาญของผู้ทำบัญชีแตกต่างกัน

การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับกัลยธีรา สุทธิญาณวิมล (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลางซึ่งคุณภาพของงบการเงินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ คุณภาพด้านความเข้าใจได้รองลงมาเป็นคุณภาพด้านความเชื่อถือได้และคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดต่อคุณภาพด้านความเข้าใจได้ได้แก่ระดับความรู้ของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันทำให้การทำความเข้าใจในงบการเงินแตกต่างกันคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้แก่การนำระบบสารสนเทศในการปฏิบัติงานทางด้านการบัญชีจะทำให้ การทำงานสะดวก รวดเร็ว ได้ข้อมูลทันเวลา ต่อการนำไปใช้คุณภาพด้านความเชื่อถือได้ได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีพฤติกรรมปิดบัง ข้อมูลที่สำคัญ ย่อมทำให้ข้อมูลใน งบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ และกิจการที่มี ระบบการควบคุมภายในที่ดี ทำให้สามารถ ป้องกันการเกิดข้อทุจริตผิดพลาดในการ ปฏิบัติงาน ทำให้การจัดทำงบการเงินมีความน่าเชื่อถือคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ ได้แก่มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดแนวทางในการปฏิบัติทางการบัญชี โดยใช้หลักความ สม่ำเสมอ ทำให้งบการเงินเปรียบเทียบกันได้ และจุฬาลักษณ์ พงษ์มุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามมาตรา 404 ของกฎหมาย ซาเบนส์ ออกซ์เลย์ มาปฏิบัตินั้น จะมีประสิทธิผลของการควบคุมภายในอยู่ในระดับมากและมี ความเห็นว่ากิจการมีคุณภาพรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก ซึ่งในการศึกษายึดถือหลักการตามแนวคิดการควบคุมภายในของ โคโซ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงาน ทางการเงิน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่าหากกิจการมีการควบคุม ภายในที่มีประสิทธิผลแล้ว จะทำให้รายงาน ทางการเงินของกิจการนั้นมีคุณภาพสูงตามไปด้วย

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และคุณภาพงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีข้อจำกัดและ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ควรมีการส่งเสริมหรือกำหนดให้มีการอบรมหรือจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่อง

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอย่างสม่ำเสมอ

2. ควรมีการศึกษาเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เช่น จริยธรรม ทักษะ ความรู้ และกฎข้อบังคับในรูปแบบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบและเข้าใจหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีในกลุ่มอื่น เช่น กลุ่มผู้สอบบัญชี กลุ่มบุคคลทั่วไป กลุ่มนายจ้าง เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ได้ภาพรวมของระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่เหมาะสม สอดคล้องกับผู้ประกอบการวิชาชีพ และความเป็นสากล

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งถัดไป

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและคุณภาพงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพงบการเงินตามทัศนคติของผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการ
4. ปัจจัยจูงใจต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและคุณภาพงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม